

جلسه‌ی هشتم
سیری در دعوت
انبیاء الهی

آنچه گذشت

قرآن کریم خود را به چهار صفت،
توصیف می‌کند:

(موعظه، شفا)،

(هدایت و رحمت برای مؤمنین).

(يا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ)

قرآن، (موعظه‌ای از جانب پروردگار)، است؛

یعنی قرآن، کتابی است که با:

(تذکرات مفید و آگاهی دادن سودمند و مناسب)،

(به حق راهنمایی می‌کند).

(وَ شِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ)

قرآن (شفای آنچه در سینه‌ها است) یعنی:

(شفای صفات خبیث روحی)

(که موجب شقای انسان می‌شود)؛

(و زندگی سعادتمندانه‌ی انسان را خدشه دار می‌کند)؛

(و انسان را از خیر دنیا و آخرت محروم می‌کند)

بعد از دو صفت (موعظه و شفا)،

سومین صفت، (هدایت) است:

(و هُدًى وَ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ)

(هدایت)،

(بیان مسیر رشد)

(ایجاد امکان دسترسی و راهنمایی به چیزی)

و نقطه‌ی مقابل (ضاللت) است.

و رحمت است برای مؤمنان:
(و رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ)

(رحمت)،

(جبران شکست و کامل کردن نقص)، است.

و در مورد حق تعالی:

(مطلق عطای حق تعالی و افاضه‌ی وجود بر خلق) است.

(عطای حق تعالی / رحمت)،

.....

زمانی که به مطلق خلق نسبت داده می‌شود، به معنای:
(وجود آنها و بقای آنها) است.

.....

زمانی که به (مؤمنین) به طور خاص نسبت داده می‌شود،
به معنای

(سعادت حیات انسانی با تمامی جلوه‌های آن) است،
که خداوند به آنان بخشیده است.

این نعمتها عبارتند از:

(معارف حقه‌ی الهیه)

(اخلاق کریمه / اعمال صالحه)

(حیات طیبه در دنیا و آخرت)

(بهشت و رضوان)

ادامه‌ی سخن

گفتیم زمانی که صفات چهارگانه‌ی
(موعظه، شفا، هدایت و رحمت برای مؤمنین)،
را بررسی می‌کنید؛

.....
(متوجه می‌شوید) آیه، بیانی جامع برای:

(نحوه‌ی اثر گذاری پاکیزه و زیبای قرآن)،

و (علم پاک و پاکیزه‌ی آن) است.

از آغاز راه وقتی که به گوش آنها می‌رسد،

تا پایان مسیر که: (در جان آنها جای گرفته)؛

و در قلبهایشان استقرار می‌یابد.

بیان نحوه‌ی عملکرد
قرآن کریم

قدم اول: بیداری

فإنه يدركهم أول ما يدركهم و قد غشيهم يم الغفلة و
أحاطت بهم لجة الحيرة.

قرآن در در نخستین قدم مؤمنان (ابتدایی) را،
در آغوش خویشتن می‌گیرد، در حالی که:

(دریای غفلت ایشان را در خویش غرق کرده)؛

(و امواج حیرت ایشان را در بر گرفته است)؛

فأظلمت باطنهم بظلمات الشك و الريب، و أمرضت قلوبهم بأدواء الرذائل و كل صفة أو حالة ردية خبيثة.

.....

(این دریای غفلت و امواج حیرت)؛

باطن ایشان را با **(تاریکیهای شک و تردید)** ظلمانی کرده؛

و قلبهایشان را با **(بیماریهای رذایل)،**

(و هر صفت یا حالت پست و خبیثی)، بیمار کرده است.

فيعظهم موعظة حسنة،
ينبههم بها عن رقدة الغفلة؛

پس قرآن، با (موعظه‌ی حسنه)؛
آنان را از (خواب غفلت) بیدار می‌کند؛

و يزجرهم عما بهم،
من سوء السريرة و الأعمال السيئة،
و يبعثهم نحو الخير و السعادة.

و آنان را از (بد دلی و اعمال سوء) نهی می کند؛

و به (خیر و سعادت)، تشویق می کند.

(يا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ)

قرآن، (موعظه‌ای از جانب پروردگار)، است؛

یعنی قرآن، کتابی است که با:

(تذکرات مفید و آگاهی دادن سودمند و مناسب)،

(به حق راهنمایی می‌کند).

قدم دوم: تطهير

ثم يأخذ في تطهير سرهم عن خبائث الصفات،
و لا يزال يزيل آفات العقول و أمراض القلوب واحدا بعد آخر
حتى يأتي على آخرها.

.....

سپس شروع به (تطهير باطن آنها از صفات خبیثه) می کند؛

دائما (آفتهای عقل و مرضهای قلب) را یکی پس از دیگری،
زائل می سازد تا جایی که به کلی آنها را برطرف کند؛

قدم سوم: هدایت

ثم يدلهم على المعارف الحقّة
و الأخلاق الكريمة و الأعمال الصالحة.

سپس آنها را به

(معارف حقّه، اخلاق کریمه و اعمال صالحه)

راهنمایی می کند؛

دلالة بلطف برفعهم درجة بعد درجة،
و تقریبهم منزلة فمنزلة.

راهنمایی همراه لطف که آنان را:
(درجه به درجه بالا می برد)؛

و (از جایگاهی به جایگاه دیگر)
نزدیکشان می کند؛

حتى يستقروا في مستقر المقربين،
و يفوزوا فوز المخلصين.

تا جایی که:

(در محل استقرار مقربان مستقر شده)؛

(و به رستگاری مُخْلِصان نائل می گردند).

قدم چهارم: رحمت

ثم يلبسهم لباس الرحمة،
و ينزلهم دار الكرامة،
و يقرهم على أريكة السعادة.

سپس (لباس رحمت) بر تن آنها می‌پوشاند؛

آنان را در (منزلگاه کرامت) جای می‌دهد؛

و بر (تخت سعادت) مستقرشان می‌سازد؛

حتى يلحقهم بالنبين و الصديقين،
و الشهداء و الصالحين و حسن أولئك رفيقا،

تا آنها را به (انبیاء و صدیقان و شهدا و صالحان)
ملحق می‌کند؛

و (این بزرگواران) چه دوستان خوبی هستند؛

و يدخلهم في زمرة عبادة المقربين في أعلى عليين.

(در نهایت امر:)

آنان را در (جمع بندگان مقرب)

و در (اعلی علیین) جای می‌دهد.

جمع‌بندی

فالقرآن واعظ شاف لما في الصدور،
هاد إلى مستقيم الصراط مفيض للرحمة بإذن الله سبحانه.

.....

پس قرآن (موعظه کننده‌ای) است، که:

(شفا دهنده‌ی دردهای درون سینه‌ها) است؛

(هدایت کننده به صراط مستقیم)،

و (افاضه کننده‌ی رحمت) به اذن الله تعالی است؛

فالقرآن واعظ شاف لما في الصدور،
هاد إلى مستقيم الصراط مفيض للرحمة بإذن الله سبحانه.

.....

پس قرآن (موعظه کننده‌ای) است، که:

(شفا دهنده‌ی دردهای درون سینه‌ها) است؛

(هدایت کننده به صراط مستقیم)،

و (افاضه کننده‌ی رحمت) به اذن الله تعالی است؛

قرآن تنها سبب بين
عبد و الله تعالى

و إنما يعظ بما فيه و يشفي الصدور و يهدي و يبسط
الرحمة بنفسه لا بأمر آخر.

و قرآن (موعظه کرده)

(دردهای درون سینه‌ها را شفا داده)؛

(هدایت کرده)، و (رحمت را منتشر می‌سازد)

(و تمامی این امور را)،

خود به تنهایی و بدون یاری امر دیگری انجام می‌دهد؛

فإنه السبب الموصول بين الله و بين خلقه فهو موعظة و
شفاء لما في الصدور و هدى و رحمة للمؤمنين.

پس قرآن:

(تنها سبب قرار داده شده بین الله تعالی و خلق) است.

قرآن

(موعظه، شفای دردهای درون سینه‌ها)،

(هدایت، و رحمت برای مؤمنان) است.

پایان سخن
با کلامی از امیر المؤمنین
در وصف قرآن

امیرالمؤمنین (علیه افضل صلوات المصلین) در توصیف قرآن می‌فرمایند:

.....

(وَاعْلَمُوا أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ، هُوَ النَّاصِحُ الَّذِي لَا يَغُشُّ)

.....

بدانید این قرآن،

(پند دهنده‌ای است که هرگز کسی را نمی‌فریبد).

(وَ الْهُادِي الَّذِي لَا يُضِلُّ)

(و هدایتگری است که هیچ‌گاه گمراه نمی‌سازد).

(وَ الْمُحَدِّثُ الَّذِي لَا يَكْذِبُ)

(و سخنگویی است که هرگز دروغ نمی‌گوید).

(وَمَا جَالَسَ هَذَا الْقُرْآنَ أَحَدٌ إِلَّا قَامَ عَنْهُ بِزِيَادَةٍ أَوْ
نُقْصَانٍ؛ زِيَادَةٍ فِي هُدًى أَوْ نُقْصَانٍ مِنْ عَمَى)

(هیچ کس در کنار این قرآن ننشسته جز این که از
کنار آن با زیاده یا نقصانی برخاسته؛ زیادتی در هدایت
یا نقصانی از کور دلی).

(وَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ عَلَى أَحَدٍ بَعْدَ الْقُرْآنِ مِنْ فَاقَةٍ؛ وَلَا
لِأَحَدٍ قَبْلَ الْقُرْآنِ مِنْ غِنَى)

(و بدانید هیچ کس با داشتن قرآن، فقر و بیچارگی
ندارد و هیچ کس بدون آن غنا و بی نیازی نخواهد
داشت).

(فَاسْتَشْفُوهُ مِنْ أَدْوَانِكُمْ؛ وَاسْتَعِينُوا بِهِ عَلَى لَأْوَانِكُمْ)

(پس برای درمان بیماری‌های خود از قرآن شفا
بطلبید و برای پیروزی بر شداید و مشکلات از آن
یاری بجوید).

و در کلامی عجیب، در توصیف قرآن می‌فرمایند:

.....
(فَإِنَّهُ يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ):

(أَلَا إِنَّ كُلَّ حَارِثٍ مُّبْتَلَىٰ فِي حَرْثِهِ وَ عَاقِبَةِ عَمَلِهِ، غَيْرَ حَرْثَةِ الْقُرْآنِ)

.....

روز قیامت، منادی صدا می‌زند:

(آگاه باشید! امروز هرکس گرفتار بذری است که

افشانده و در گرو عاقبت اعمال خویش است؛ جز

آنان که جز آنان که بذر قرآن افشاندند).

پایان جلسه‌ی هشتم

سیری در دعوت

انبیاء الهی